1.5. HADİSLERDEN MESAJLAR: KUR’AN VE SÜNNETE BAĞLILIK

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: خَطَبَنَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: ”أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ فَرَضَ اللهُ عَلَيْكُمُ الْحَجَّ، فَحُجُّوا“ فَقَالَ رَجُلٌ: أَكُلَّ عَامٍ يَا رَسُولَ اللهِ؟ فَسَكَتَ حَتَّى قَالَهَا ثَلَاثًا، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ” لَوْ قُلْتُ: نَعَمْ لَوَجَبَتْ، وَلَمَا اسْتَطَعْتُمْ“ ثُمَّ قَالَ: ”ذَرُونِي مَا تَرَكْتُكُمْ، فَإِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِكَثْرَةِ سُؤَالِهِمْ وَاخْتِلَافِهِمْ عَلَى أَنْبِيَائِهِمْ، فَإِذَا أَمَرْتُكُمْ بِشَيْءٍ فَأْتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ، وَإِذَا نَهَيْتُكُمْ عَنْ شَيْءٍ فَدَعُوهُ.“

Ebu Hüreyre (ra) şöyle dedi:

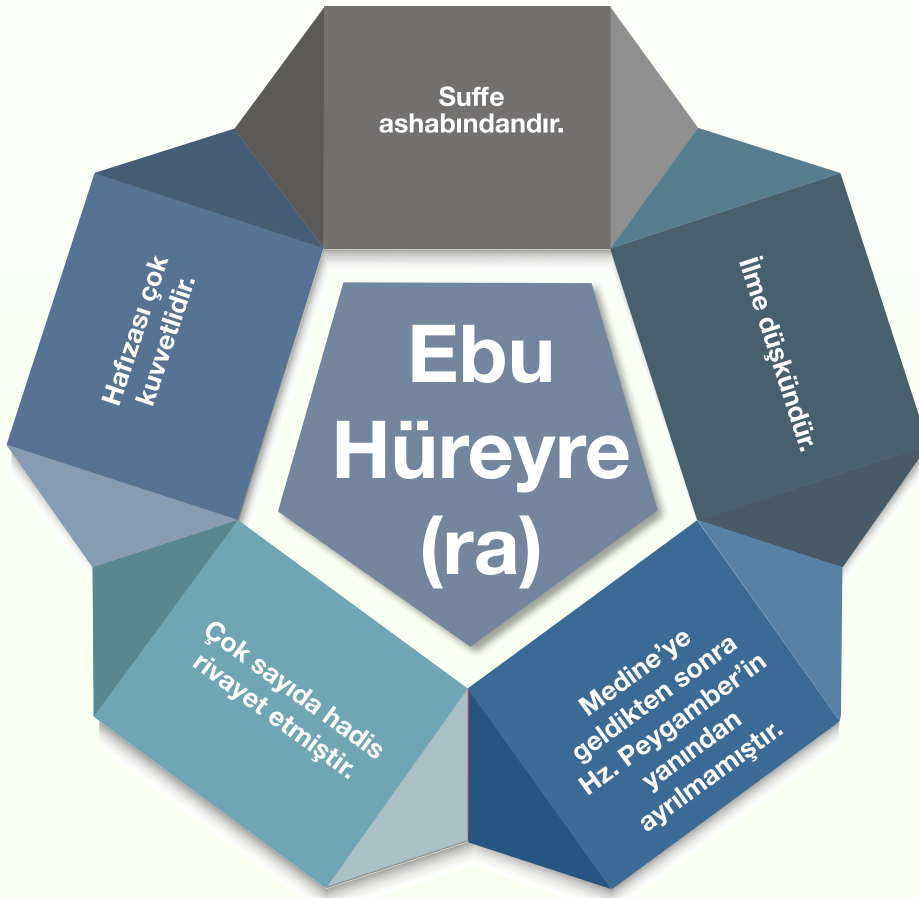
Bir gün Resulullah (sav) bize hitap etti ve şöyle buyurdu: “Ey İnsanlar! Size hac farz kılınmıştır, haccediniz.”

Bir adam:

“Her sene mi ya Resulallah?” diye sordu. Resulullah cevap vermedi, sustu. Adam üç kere daha aynı soruyu sordu. Bunun üzerine Resulullah (sav): “Şayet ‘evet’ deseydim mutlaka farz olurdu. Sizin de buna gücünüz yetmezdi.” buyurdu ve sözlerine şöyle devam etti:

“Herhangi bir konuyu size yasaklamadığım sürece siz de beni kendi hâlime bırakınız. Sizden önceki ümmetleri çok sual sormaları ve peygamberleriyle tartışmaya kalkışmaları helak etti. Size bir şeyi emrettiğimde onu gücünüz yettiği ölçüde yerine getirin, yasakladığımda da o şeyden kaçının.”

(Müslim, “Hac”, 412)

Grafik Bilgi 1.5
Hadisin ravisi[49]

Ebu Hüreyre'den (ra) rivayet edilen söz konusu hadisişerifte genel olarak iki husus vurgulanmaktadır. Bunlar, Hz. Peygamber'in emrettiklerinin gücün yettiği nispette yerine getirilmesi ve yasakladıklarından kaçınılmasıdır.

İnsan yapısı gereği meraklı ve acelecidir.[50] Zihnine takılan her şeyi sorup öğrenmek ister. Fakat dinî yükümlülükler hususunda adap Hz. Peygamber'in bildirdiği ile yetinmeyi gerektirir. Dolayısıyla bahsi geçen hadiste sünnete uymanın gereğine ve sünneti yerine getirmedeki usule dikkat çekilmiştir.

Müslüman, elbette dinini öğrenmek için birtakım sorular soracaktır. Bilmediği noktaları bilenlere danışacaktır.[51] Faydalı ve güzel soru sormak bu nedenle önemlidir. Burada dikkat edilmesi gereken husus soru sorarken ölçüyü kaçırmamaktır.

Allah Resulü'nü rehber edinen bir kul onun tebliğini kabul eder. Hükmü net olan konularda tartışmadan uzak durur. Dinen yasaklanmış hususlardan kaçınmaya gayret eder. Çünkü bu tür durumda mazeretlerin geçersiz olduğunu bilir.

Resulullah'ın emrettiği konularda kula düşen sorumluluk kişinin gücü nispetindedir. **"Allah, hiçbir kimseyi gücünün yetmediği bir şeyle yükümlü kılmaz..."**[52] ayeti bunun en güzel beyanıdır. Farzlar konusunda herkesin yükümlülüğü birdir. Ancak bu emirleri yerine getirmede kişinin durumuna göre farklılıklar olabilir. Nafile ibadetleri yerine getirme konusu ise kişinin gücüne, imkânına ve özgür iradesine bağlıdır.[53]

Hadisten Notlar

Hz. Peygamber'in tebliği yerine getirilmelidir.

Dinen yasak olan iş ve fiillerden kaçınılmalıdır.

Hz. Peygamber'e itaat, Allah'a (cc) itaattir.

Farz olan iş ve fiiller herkesi bağlayıcı nitelikte iken nafileler kulun imkânına ve iradesine bağlıdır.

Allah Resulü'nün bildirdiği emir ve yasaklar evrensel niteliktedir.

Faydalı ve güzel soru sormak yerinde bir davranıştır.

Allah (cc), kullarının gücü nispetinde sorumluluk yükler.

Sıra Sizde

Kur'an ve sünnete bağlılıkla ilgili hadisişerifi anlamını değiştirmeyecek şekilde kendi cümlelerinizle aşağıdaki boş alana yazınız.

Kur'an ve sünnete bağlılıkla ilgili daha fazla hadisişerife bu karekoddan ya da kitap sonundaki "Hadis Metinleri" bölümünden ulaşabilirsiniz.

Etkinlik-5

Amaç	Kur'an ve sünnete bağlılıkla ilgili bir hadisişerifi anlayabilme
Yönerge	**Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği gerçekleştiriniz.** 1. Kur'an ve sünnete bağlılıkla ilgili hadise dair sorunuzu kâğıda yazınız. 2. Yazmış olduğunuz sorunuzu öğretmen masasına ters çevirerek bırakınız. 3. Öğretmen masasındaki kâğıtları karıştırınız ve içlerinden birini seçiniz. 4. Seçtiğiniz kâğıttaki soruyu cevaplayınız. 5. Cevapların yazılı olduğu kâğıtları öğretmen masasına ters çevirerek bırakınız. 6. Öğretmen masasındaki kâğıtları karıştırınız. 7. Öğretmen masasındaki kâğıtlardan birini seçiniz. 8. Kâğıttaki soru ve sorunun cevabıyla ilgili düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
Değerlendirme	**Bu etkinlikle ilgili aşağıda verilen öz değerlendirme formunu doldurunuz.**

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Öğrencinin Adı ve Soyadı:	Sınıfı ve Numarası:

Aşağıda verilen değerlendirme ölçütlerini okuyunuz. Bu ifadelerdeki yargıları kendi durumunuza göre "Evet", "Kısmen" veya "Hayır" şeklinde işaretleyiniz. Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

	Ölçütler	**Dereceler**		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Etkinliğin yönergesini takip ettim.			
2.	Anlayamadığım soruyu/konuyu tam olarak ifade ederek belirttim.			
3.	Hazırlanan soruyu cevapladım.			
4.	Arkadaşlarımın sorulara verdiği cevapları dikkatle dinledim.			
5.	Soruları cevaplarken ve arkadaşlarımı dinlerken sınıf kurallarına uydum.			

Etkinlik-6

30 dk.

Amaç	Kur’an ve sünnete bağlılıkla ilgili hadisişerifi inceleyip kendi hayatı için anlamlı hâle getirebilme
Yönerge	**Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek etkinliği yapınız.** 1. Kur’an ve sünnete bağlılıkla ilgili hadisişerifi yorumlamada yararlanılacak ilke ve ölçütler belirleyiniz. 2. Belirlediğiniz ilke ve ölçütlere göre söz konusu hadisişerifi inceleyiniz. 3. Hadisişerifin mesajlarını belirleyerek listeleyiniz. 4. Hadisişerifin mesajlarından hareketle bu hadisişşerifin sizin için ne ifade ettiğini anlatan bir metin yazınız. ....
Değerlendirme	**Bu etkinlikle ilgili aşağıda verilen öz değerlendirme formunu doldurunuz.**

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Öğrencinin Adı ve Soyadı:	Sınıfı ve Numarası:

Aşağıda verilen değerlendirme ölçütlerini okuyunuz. Bu ifadelerdeki yargıları kendi durumunuza göre “Evet”, “Kısmen” veya “Hayır” şeklinde işaretleyiniz. Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

	Ölçütler	**Dereceler**		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Etkinliğin yönergesini takip ettim.			
2.	Hadisin mesajlarını belirledim.			
3.	Hadisin mesajlarının benim hayatımdaki yerini düşündüm.			
4.	Hadisin mesajlarından hareketle bir metin kaleme aldım.			
5.	Hadisin mesajlarını kendi hayatımda uygulayabilmek için bir planlama yapmaya karar verdim.			
6.	Hz. Peygamber’e itaatin Allah’a (cc) itaat olduğunu öğrendim.			

Kontrol Noktası

Aşağıdaki 1-5. soruların başında yer alan kutucuklara cümlelerde verilen bilgiler doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

1. Ebu Hüreyre (ra) tüm ömrünü Mekke'de geçirmiştir.	Y - Ebu Hüreyre (ra) tüm ömrünü Mekke'de geçirmemiş, Medine'de de yaşamıştır.
2. Ebu Hüreyre (ra) Suffe ashabındandır.	D
3. Ebu Hüreyre (ra) ilimle meşgul olmuştur.	D
4. Müslüman, gücü yetmese de Resulullah'ın sünnetine uymakla yükümlüdür.	Y - Müslüman, gücü nispetinde Resulullah'ın sünnetine uymakla yükümlüdür.
5. Allah Resulü'nü rehber edinen bir kul onun tebliğini kabul eder.	D

Aşağıdaki 6. soruyu tablo üzerinde cevaplayınız.

6. Kur'an ve sünnete bağlılıkla ilgili hadisişerif için aşağıdaki tabloda boş bırakılan alanları doldurunuz.

Hadisin Ravisi	Hadisin Konusu
Ebu Hüreyre (ra)	Kur'an ve Sünnete Bağlılık

Hadisin Mesajları	Hadisin Önemli Kavramları
Hz. Peygamber'in tebliği yerine getirilmelidir. Dinen yasak olan iş ve fiillerden kaçınılmalıdır. Hz. Peygamber'e itaat, Allah'a (cc) itaattir. Farz olan iş ve fiiller herkesi bağlayıcı nitelikte iken nafileler kulun imkânına ve iradesine bağlıdır. Allah Resulü'nün bildirdiği emir ve yasaklar evrensel niteliktedir. Faydalı ve güzel soru sormak yerinde bir davranıştır. "Allah (cc), kullarına sadece güçleri yettiği kadar sorumluluk verir.	Hadis, Sünnet, Sorumluluk, Farz, Nafile, İbadet, İtaat

Aşağıdaki 7. sorunun cevabını boş bırakılan alana yazınız.

7. Bir Müslüman'ın Hz Peygamber'in emirlerini yerine getirme konusundaki sorumluluğu ile sünnetin bağlayıcılığı arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

....

....

....

....

Performans Görevi

Amaç	Görev/Rol	Ürün	Değerlendirme Ölçütleri
Sünnetin dindeki yeri ve bağlayıcılığını sentezleyebilme	Bu çalışmadaki göreviniz, sünnetin dindeki yeriyle ilgili bilgileri çözümleyip bu bilgilerin sünnetin dindeki bağlayıcılığıyla ilişkisini ortaya koyarak bir bütün oluşturmaktır.	Sünnetin dindeki yeri ve bağlayıcılığını anlatan bir broşür	Ortaya koyduğunuz ürün aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: * Bilgi toplama (En az iki farklı kaynaktan araştırma yapılıp veri toplanmalı) * Çözümleme (Konunun ana hatları belirlenmeli, konular arasında ilişki kurulup anlamlı bir bütün oluşturulmalı) * Tasarım (Konu estetik bir biçimde tasarlanmalı) * Özgünlük (Hazırlanan ürün daha önce yapılmamış olmalı) * Sunma (Açık, anlaşılır, seviyeye uygun ve akıcı bir üslupla sunulmalı)

Yönerge: Bu performans görevini hazırlarken aşağıdaki açıklamalara dikkat ediniz.

1. Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.
2. Bir çalışma planı hazırlayınız.
3. Çalışmanızda kitap, dergi, makale, ansiklopedi vb. kaynaklardan araştırma yapabilirsiniz.
4. Konuyu ele alırken sınırları iyi belirleyiniz ve konu dışına çıkmayınız.
5. Konuyu inceleme, araştırma ve yorumlama yaparak ele alınız.
6. Çalışmada resim, görsel, slogan vb. kullanabilirsiniz.
7. Ürününüzü ortaya koyarken konuyla da uyumlu olacak şekilde istediğiniz bir tasarım kullanabilirsiniz.
8. Ürününüzü oluştururken günlük hayattan örnekler ve karşılaştırmalardan yararlanabilirsiniz.
9. Sunum için aranızda iş bölümü yapınız.
10. Sunumuzu açık ve anlaşılır bir dil kullanarak yapınız.

Değerlendirme:

1. Performans görevinizle ilgili bir sonraki sayfada verilen grup değerlendirme formunu doldurunuz.
2. Performans görevinizin değerlendirilmesinde aşağıdaki karekodla verilen dereceli puanlama anahtarı kullanılacaktır.

Dereceli puanlama anahtarı

GRUP DEĞERLENDİRME FORMU				
Yaptığınız performans çalışmasını aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz ve soruları cevaplayınız.				
Değerlendirme Ölçütleri	Geliştirilmeli	Yeterli	İyi	Mükemmel
1. Grup üyeleri arasındaki uyum				
2. Grup üyelerinin yeteneklerine göre rol dağılımı				
3. Grup üyelerinin birbirlerini dinlemesi				
4. Grup üyelerinin diğer grupları dinlemesi				
5. Grup üyelerinin verilen görevi hazırlama sürecini doğru yönetebilmesi				
6. Grup üyelerinin zamanı verimli kullanabilmesi				
7. Grup üyelerinin çalışma sırasında birbirlerine saygılı davranması				
8. Grup üyelerinin çalışma sırasında diğer gruplara saygılı davranması				
9. Her bir grup üyesinin çalışmaya katkıda bulunması				
10. Grup üyelerinin elde edilen verileri sunması				
Grubunuzu nasıl oluşturdunuz? Üyeler hangi rolleri benimsedi, neden?				
Grubunuz etkinlik sırasında hangi zorluklarla karşılaştı?				
Aynı grupla bir başka çalışma gerçekleştirmeniz durumunda farklı olarak nasıl davranırdınız, neden?				